

D'ALE ARCHITECTUREI

Restaurarea MONASTIREI SINAIA

Duminică 3 crt. d. I. G. Pompilian arhitect șef al Eforiei Spital Civilă, a fost primit în audiență la Sinaia de către M. S. Reghele, căruia i-a prezentat planurile mobilierului interior de la biserică monastirei Sinaia.

M. S. a bine voit a se interesa de aproape de mersul acestor dificile lucrări, care sunt deja în curs de executare, trebuind să fi terminate împreună cu celelalte podobă de argintarie, cel mai târziu la 1 Mai anul viitor.

Cu acăstă ocazie M. S. a bine voit a exprima d-lui Pompilian înalța sa satisfacție regală de modul cum se lucreză și cum sunt conduse lucrările.

Se stie că restaurarea bisericii Sinaia continuă cu activitate de mai bine de 5 ani, iar pentru ca acest monument

să fie demn de a reprezenta streinățe catedrala reședinței de vară a regatului, său făcut cele mai întinse studii asupra stilului național.

De asemenea Eforia Spital Civilă a pus la dispoziția arhitectilor până în prezent mai bine de 400.000 lei cât se crede că va fi costul total al acestei restaurări.

Se scie deja că arhitecții ai restaurării au fost d. G. Mandrea până în terminare ca zidărie și pictură, iar în urmă d. arhitect Mandrea demisionând de la Eforie, a fost întărit cu dresarea planurilor de mobilier și a celorlalte podobă ale bisericei — d. arhitect I. G. Pompilian, după ale căruia desene să făcuți și frumoasa templată a bisericei, care constituie un cap de operă în arta româno-bizantină.

Se mai scie că acăstă templată a fost executată cu multă acuratețe de către școala de arte și meserii din capitală. *Carus*

DIDACTICĂ MUSICALĂ

NOUA METODĂ DE PREDARE

SCRIS-CITITULUI-MUSICAL

Inainte de a releva, pas cu pas, valoarea didactică a lucrării de mai sus, întocmită de d-nu Juarez Movillă, să se noteze bine, că una din repulsiunile societății pentru mușica este și din pricina *costului exagerat* al tratatelor de mușica.

Cine lucrăză pentru interesul obștesc, nu vizăză a deveni bogat din lucrarea lui, înainte de a deveni măcar util acelor care-l citesc.

Cine n'are nicăi o patimă pe suflet, recunoște că noua direcție ce cauță d-l Juarez Movillă a da mușicei, este intemeiată, afară de valoarea intrinsecă a lucrării și pe numerosele sacrificii materiale și morale ce d-sa a făcut și face pentru propagarea și înrădăcinarea gustului musical în popor.

Principiul pe care este alcătuită „Noua Metodă a Scris Cittitului Musical“ este următorul: utilizarea și transplantarea metodei de predare abecedarului la tratarea noțiunilor musicale și în special a intervalelor principale, baza solfegierii ori-cărui cântec. Acest principiu este nou și apartine absolut autorului.

Voința a face o scurtă dare de sémă asupra întregerii lucrării, încep cu călăuză pentru propunetor.

Puterea educativă a mușicei este primul subiect încadrat în călăuză. Se insistă de către autor cu drept cuvînt că mușica nu trebuie considerată ca scop, ci ca un mijloc sublim pentru a educa un popor. Dovedî de susținere sunt numeroase și istoria stăgata a ne dovedi că națiunile tarî și bine consolidate sunt pasionate după mușica. În același timp, cei mai mari cugetători, preocupați de farmecul mușicei, o îndumnează ca pe cea mai sfîntă creație care inspiră *Frumosul și Sublimul*!

Câteva fraze extrase din cuvîntarea D-lui Juarez Movillă, tinută cu ocazia unei congrese didactice din București, se găsesc trecute și în călăuză. Ori-cine le va citi, va simți la fel cu autorul și se va convinge odată mai mult de dreptatea celor spuse acolo.

Sentimente adeverat naționale și dorul de a regenera o stare bolnavă de lucruri abundă în fiecare rând din sus disa disertatiune. Devî un adept infocat al causei, fiind sguduit de același entuziasm de care e stăpânit autorul care-ți vorbesce convingător și suggestiv.

Sfătuiesc pe cei care au obiceiul de a bărfi pe nevăduțe, ori care sunt sceptici să nu citească Tratatul acesta de mușica; ar risca să devie și ei adepti.

Trecînd la influența mușicei, relevă perfecționarea organelor vocale și acelor respiratorii, cîștigând în claritate, sonoritate, dulcedeță și în flexibilitate. Creierul și întreg sistemul nervos lucrăză în mod recreativ, atunci când intonăm un cântec cu exactitate și măldiere a graiului. Numeroase citate complecteză fie-care rând și în același timp complecteză și opinia cititorului despre valoarea lucrării D-lui Juarez Movillă.

Voiu continuă.

C. Bungetianu

CELEBRITATILE NOASTRE

D-RA AGATA BÂRSESCU

Celebra tragediană, care a făcut faima ferrei românescă în strîndătate, Agatha Bârsescu s'a născut la 1861 în București, unde și urmă studiile de declamație la Conservator în 1878.

In stagione 1878-1879 fu angajată la Teatrul Național din București pentru a juca roluri de ingenu.

Debutul ei în Azurina din «Fata Aerului», săcă să se vorbește mult despre talentul ei; iar succesele desăvârșite în Casilda din «Ruy-Blas» și Smărăndița din «Pe Malul Gărlei», hotărîră și întărîră credința publicului, că Agatha Bârsescu va fi una din stelile artei române.

Inzestrată cu calități mari artistice și cu o inclinare și atracție vîndită pentru tragedie părăsi scenă Teatrului Național în 1880 spre a și urma studiile la Conservatorul din Viena.

După terminarea Conservatorului de acolo se prezintă în 1883 la concurs pentru a fi angajată la Burgh-Theater din Viena.

Fiind angajată și preferată tuturor concurențelor de națiune germană, jucăând timp de 4 ani cele mai importante roluri din repertoriul tragedian.

In 1890 fu angajată la Marele Teatrul din Hamburg; iar după aceea iardășit la Viena în să la Raimund-Theater.

După cîteva turneu prin Europa veni și prin București ilusirând scenă Teatrului nostru Național.

DESCRIPTIUNI SYMFONICE

Compozitorii noștri de mușica nu se mai mulțumesc adăi cu evocarea acelorași sensații sau acelorași sentimente prin repetirea acelorași adunări de sunete, ceia ce este, în fond, totă teoria *leitmotivului*.

Ei au acum pretenția de a „descrie“ în mușică, cu atât de detaliu și precisiune ca și un Theophile Gautier sau Flaubert în paginile lor cele mai frumos.

Se poate judeca acăstă după acest extras din „Alcyone“ premiul concursului „Roma“ și care se cântă săptămânilor trecute la Paris.

Descriptie Symfonică

„Somnul Alcyonei. Mai întâi liniste.

„Ea vede, în vis, corabia care duce pe Ceyx plutind către tărmurile din Claro, cu moliciu legănat de valurile liniștite. Dar iată că puțin căte puțin, se ridică ca un sgomot surd de furtună.. Cerul se intuncează valurile se albesc; vîntul se deslătușește cu furie și seormonescă totă marea. Fulgerul strălucesc, tăind intunerul.

Aerul răsună de lovitura valurilor cu valurile, de sgomotul cablurilor și a buibuiturilor trăsnetelui.

Isbiștii de valuri peretii corabiei răsună cu turnurile pe care îl isbesc fierul esit dintr-o mașină.

Catartul se rupe; cărma este luată; corabia se îneca“.

Compozitorii de adăi nu se mulțumesc cu or-ce. Exactitudine! și iar exactitudine!

Uni pretind a reuși să producă prin mușică, diverse culori,

cale, cu care se acompaniau cântările vechi; totuși se crede, că mușica a fost cultivată de Ebrei și mai nante de Iubal și că astăzi, ca mai bine cunoscător al artei musicale, a mai perfecționat-o.

Cea dântă cântare, de care se vorbește în vechiul testament, este cântarea lui Moisi, pe care a cântat-o Ebrei, după ce au trecut prin Mareea Rosie; ea începe astfel: „Să cântăm Domnului, că cu mărire s'a prea mărit“.

După ce Ebrei s-au stabilit în Palestina, au cultivat mușica foarte mult; dar mai ales în timpul judecătorilor, au făcut progrese uimitoare. Judecătorul Samuel, înființă o școală de profesori și de muzicanți în Rama, în care școală învăță și profetul David.

David, chiar mai înainte de a studia în acăstă școală, avea noțiuni de cântare; căci în viața lui de păstor îl vedem că cântă foarte bine din harpă. Saul, regele Ebreilor, fiind chinuit în grozitor din cauza fără de legilor sale, nu simțea ușurință de suferință sa de căt atunci când îl cântă David din harpă.

In timpul domniei lui David, mușica ajunsese la cel mai înalt grad de desvoltare, jucând un rol foarte însemnat, atât în viața politică, cât și în cea religioasă. El fiind muzican și poet, compunea psalmi, pe cari îi dedea corului organizat de el, să-i cânte la diferite sărbători. De la David ne-ărem o multime de psalmi, de o mare valoare literară, cari împodobesc și astăzi cultul Creștin.

Solomon, fiul lui David, încă era amator de mușică; de la el avem o carte intitulată: «Cântarea Cântărilor».

Când Ebrei fură duș în captivitatea Babilonică, Nabuchodonosor știind că sunt buri muzicanți și silicii să cânte și ei cântăra psalmul 136, care începe astfel: „La râul Babilonului acolo am ședut și am plâns cădun ne-am adus aminte de Sion“.

Dupe întorcerea din captivitate Ebrei au început să cultive și religioasă-nățională; dar n'au mai putut ajunge la acea splensole din timpul lui David și Solomon. Si cu toate sforțările lor de a ridica mușica din starea de decadentă în care o aruncase captivitatea babilonică, ea tot nu a putut progrăsa; astfel că la invadarea Creștinismului, mușica ebraică era într-o complectă stare de inapoiere.

Ebrei deci au cultivat mușica din cea mai profundă anticitate; ea a jucat un mare rol în viața religioasă și socială a lor.

Musica vocală a Ebreilor era strâns-unită cu cea instrumentală; cântăru nu numai bărbații dar chiar și femeile. Din carteaua I-a a Cronicilor se vede că Ebrei aveau pentru cântarea psalmilor anumite melodii pe care le executa, atât cu vocea cât și cu instrumentele în mod armonic.

In timpurile moderne s-au făcut încercări spre a se afla notele sau accentele musicale vechi după care se cântău psalmi; dar nu s'a ajuns la nici un rezultat; căci semnele psalmodiei care se păstră tradițional pin sinagogi până în diua de astăzi, nu se pot considera ca note musicale din timpul lui David; ci sunt semne mai noi introduse de măsoareti în cultul ebraic.

Nifon N. Ploesteanu
Vicar al Sf. Mitropolit a Ungro-Vlahiei